पंच परमेष्ठी- 1

पंच परमेष्ठी · 13 प्रश्न

पंच परमेष्ठी संधारबातील प्रश्न मंजुषा

उत्तरे ऑनलाइन तपासा
खालील लिंक उघडा किंवा QR कोड स्कॅन करा, उत्तरे निवडा आणि तुमचे गुण लगेच पहा.
https://jainprabhavana.in/quiz/3

1. चत्तारि दंडकात कोणत्या चार गोष्टींना मंगल, लोकोत्तम आणि शरण म्हणून स्वीकारले आहे?

काठिण्य: मध्यम

(अ) अरहंत, सिद्ध, साधू आणि केवलीप्रणीत धर्म
(ब) अरहंत, सिद्ध, आचार्य आणि उपाध्याय
(क) सिद्ध, आचार्य, उपाध्याय आणि केवलीप्रणीत धर्म
(ड) अरहंत, सिद्ध, आचार्य आणि केवलीप्रणीत धर्म

2. साधु (मुनि) परमेष्ठी हे संसाराचा त्याग करतात, याचे मुख्य प्रयोजन काय आहे?

काठिण्य: सोपे

(अ) समाजसेवा करून पुण्य संपादन करणे
(ब) केवळ आत्म-साधनेत लीन राहून मोक्षमार्गावर वाटचाल करणे
(क) शास्त्रांचे अध्यापन करून शिष्यांना ज्ञान देणे
(ड) तीर्थक्षेत्रांची यात्रा करून आत्मशुद्धी साधणे

3. णमोकार मंत्रात कोणाला नमस्कार केला जातो?

काठिण्य: सोपे

(अ) केवळ तीर्थंकरांना आणि सिद्धांना
(ब) पंच परमेष्ठी — अरिहंत, सिद्ध, आचार्य, उपाध्याय आणि साधू — या पाचही थोर आत्म्यांना
(क) चोवीस तीर्थंकरांना आणि त्यांच्या गणधरांना
(ड) केवळ दिगंबर परंपरेतील मुनींना

4. उपाध्याय परमेष्ठींच्या २५ विशेष गुणांमध्ये कोणत्या ग्रंथांच्या ज्ञानाचा समावेश होतो?

काठिण्य: मध्यम

(अ) १२ अंग आणि १२ उपांगांचे ज्ञान
(ब) ११ अंग आणि १४ पूर्वांचे ज्ञान
(क) १४ पूर्व आणि ९ प्राभृतांचे ज्ञान
(ड) १० अंग आणि १६ पूर्वांचे ज्ञान

5. सिद्ध परमेष्ठींना 'अव्याबाधत्व' हा गुण कोणत्या कर्माच्या क्षयाने प्राप्त होतो?

काठिण्य: कठीण

(अ) वेदनीय कर्माच्या क्षयाने

(ब) मोहनीय कर्माच्या क्षयाने

(क) आयु कर्माच्या क्षयाने

(ड) अंतराय कर्माच्या क्षयाने

6. साधु परमेष्ठींच्या २८ मूलगुणांमध्ये '६ आवश्यक' हे गुण समाविष्ट आहेत. या ६ आवश्यकांपैकी 'सामायिक' हे कशाशी संबंधित आहे?

काठिण्य: कठीण

(अ) सर्व जीवांप्रती समभाव ठेवणे आणि पापांचा त्याग करणे

(ब) पाच इंद्रियांवर नियंत्रण ठेवणे

(क) गुरूंची सेवा व शुश्रूषा करणे

(ड) आहार ग्रहण करण्यापूर्वी शुद्धी करणे

7. सिद्ध परमेष्ठी यांच्याबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान अचूक आहे?

काठिण्य: मध्यम

(अ) सिद्ध परमेष्ठी अजूनही संसारात राहून इतर जीवांना मोक्षमार्ग दाखवतात.

(ब) सिद्ध परमेष्ठी यांनी सर्व कर्मांचा क्षय करून शुद्ध आत्म-स्वरूप प्राप्त केले आहे आणि ते पुन्हा जन्म-मरणाच्या चक्रात येत नाहीत.

(क) सिद्ध परमेष्ठी यांना अजूनही सूक्ष्म कर्मांचे बंधन असते, परंतु ते त्यांच्या साधनेने त्यावर नियंत्रण ठेवतात.

(ड) सिद्ध परमेष्ठी हे अरिहंत अवस्थेतच असतात आणि त्यांना देह असतो.

8. जैन संघात आचार्य परमेष्ठी यांची भूमिका कोणती आहे?

काठिण्य: सोपे

(अ) ते केवळ शास्त्रांचे अध्ययन व अध्यापन करतात, पण संघाचे नेतृत्व करत नाहीत

(ब) ते स्वतः आचाराचे पालन करतात आणि संघातील इतरांनाही त्याचे पालन करवतात

(क) ते गृहस्थांना दीक्षा देतात आणि त्यांच्या घरी जाऊन धर्मोपदेश करतात

(ड) ते केवळ तीर्थंकरांच्या वाणीचे संकलन करण्याचे कार्य करतात

9. अरिहंत परमेष्ठींच्या ४६ गुणांमध्ये ३४ अतिशय आणि ८ प्रातिहार्य यांव्यतिरिक्त कोणते गुण समाविष्ट आहेत?

काठिण्य: मध्यम

(अ) १२ भावना

(ब) ४ अनंत चतुष्टय

(क) ५ समिती

(ड) ३ रत्नत्रय

10. आचार्य परमेष्ठींचे ३६ गुण कोणकोणत्या घटकांमध्ये विभागले आहेत?

काठिण्य: मध्यम

(अ) १२ तप, १० धर्म, ५ आचार, ६ आवश्यक आणि ३ गुप्ती

(ब) १४ तप, ८ धर्म, ५ आचार, ६ आवश्यक आणि ३ गुप्ती

(क) १२ तप, १० धर्म, ५ आचार, ५ आवश्यक आणि ४ गुप्ती

(ड) १० तप, १० धर्म, ६ आचार, ६ आवश्यक आणि ४ गुप्ती

11. अरिहंत परमेष्ठी कोण असतात?

काठिण्य: मध्यम

(अ) ज्यांनी केवळ बाह्य इंद्रियांवर विजय मिळवला आहे ते

(ब) ज्यांनी चारही घाती कर्म आणि राग, द्वेष, मोह आदी कषायांचा संपूर्ण नाश केला आहे ते

(क) ज्यांनी सर्व आठही कर्मांचा नाश करून मोक्ष प्राप्त केला आहे ते

(ड) ज्यांनी दीक्षा घेऊन संसाराचा त्याग केला आहे परंतु अजूनही साधना करत आहेत ते

12. सिद्धशिलेवर पोहोचलेले सिद्ध ऊर्ध्वगमन करतात याचे मुख्य कारण काय आहे?

काठिण्य: मध्यम

(अ) ते पुण्यकर्माच्या बळावर वर चढतात

(ब) कर्मांचा संपूर्ण क्षय झाल्यामुळे आत्म्याचा स्वाभाविक ऊर्ध्वगमन धर्म कार्यरत होतो

(क) लोकाग्रातील वायुमंडल त्यांना वर ओढते

(ड) अरिहंतांच्या आशीर्वादाने त्यांना ऊर्ध्वगती मिळते

13. उपाध्याय परमेष्ठी यांची प्रमुख भूमिका कोणती असते?

काठिण्य: सोपे

(अ) ते केवळ तपश्चर्या करतात आणि कोणाशीही संवाद साधत नाहीत

(ब) ते स्वतः जैन शास्त्रांचा सखोल अभ्यास करतात आणि साधू व श्रावकांना ज्ञानदान करतात

(क) ते संघाचे नेतृत्व करतात आणि आचारसंहितेचे नियमन करतात

(ड) ते गृहस्थांसाठी धार्मिक विधी संपन्न करतात

उत्तरे तपासण्यासाठी

खालील लिंक उघडा किंवा QR कोड स्कॅन करा, उत्तरे निवडा आणि तुमचे गुण लगेच पहा.

https://jainprabhavana.in/quiz/3